

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler: Nina Beate Vindvik
Telefon direkte: 98261686
Vår dato: 7. desember 2012
Vår referanse: 201208363-3/008/NBV

Deres dato:
Deres referanse: 12/1221

Høring om eventuell endring i utlendingsforskriften - oppholdstillatelse – internasjonal luftfart - Luftfartstilsynets uttalelse

Luftfartstilsynet viser til Arbeidsdepartementets høringsnotat oversendt pr brev 29. oktober 2012.

1. Registrering av luftfartøy

Innledningsvis ønsker Luftfartstilsynet å korrigere Arbeidsdepartementets anførsel om norske flyselskap¹ sin mulighet til å registrere luftfartøy i annet lands register, jf. høringsnotatets sjette avsnitt og siste avsnitt.

Arbeidsdepartementet skriver at norske flyselskap kan velge å registrere sine luftfartøy i andre land for å unngå kravet om oppholds- og arbeidstillatelse. Dette er imidlertid et valg med klare begrensninger. Det følger av forskrift om lufttransporttjenester i EØS § 8 at fartøy innleid for mer enn seks måneder skal være registrert i Norge.

Kravet om registrering i Norge er tilsynelatende knyttet bare til innleie av luftfartøy og ikke til en situasjon der flyselskapet eier fartøyet selv. Dette beror på en inkurie. Regelen om norsk registrering baserer seg på bestemmelsen i forordning (EF) 1008/2008² artikkel 12 som åpner for å gi nasjonale regler om registrering av luftfartøy som brukes av nasjonal lisensinnehaver. Det skilles ikke mellom innleie og eie. Luftfartstilsynet vil så snart som mulig foreslå en endring av forskrift om lufttransporttjenester i EØS slik at det kommer klarere fram at kravet om norsk registrering gjelder alle luftfartøy som brukes av norsk flyselskap.

2. Synspunkter på spørsmålet om endring av utlendingsforskriften

i. Generelt

Arbeidsdepartementet ber om synspunkter på spørsmålet om endring av utlendingsforskriften § 1-1 bokstav h.

¹ Selskap som innehar norsk Air Operator Certificate (AOC) og lisens utstedt av Luftfartstilsynet

² Gjennomført i norsk rett ved forskrift om lufttransporttjenester i EØS 12. august 2011 nr 833

Etter det Luftfartstilsynet kjenner til er spørsmålet kommet opp som følge av planlagt oppstart av norske langdistanseruter i direkte konkurranse med flyselskaper fra tredjeland (land utenfor EØS-området).

Konkurransen innenfor luftfarten - både i Europa og internasjonalt - er skjerpet de senere årene. Luftfartstilsynet mener det er viktig å sikre en konkurransedyktig luftfartsnæring i Norge. Det er derfor viktig at gjeldende regelverk tas opp til vurdering med tanke på å avdekke forhold som kan virke konkurransevridende til ulempe for norske flyselskap.

Luftfartstilsynet stiller seg i utgangspunktet positiv til at utlendingsforskriften endres slik at utenlandsk personell på norske luftfartøy i internasjonal trafikk unntas fra kravet om oppholdstillatelse for et begrenset tidsrom. Besetningsmedlemmer på utenlandske luftfartøy er i dag unntatt fra kravet om oppholdstillatelse på visse vilkår. Som Arbeidsdepartementet peker på kan dette ses på som en konkurransemessig fordel for utenlandske flyselskap.

Personell på norske skip i internasjonal skipsfart har i en årrekke vært unntatt fra kravet om oppholdstillatelse. Slik norsk luftfart har utviklet seg de senere år kan det spørres om det er grunn til å stille andre krav til personell på norske luftfartøy i internasjonal trafikk enn til personell på norske skip, når det gjelder kravet om oppholdstillatelse.

Luftfartstilsynet kan heller ikke se at det isolert sett vil være noen økt safetymessig risiko med bruk av personell fra tredjeland. Flygende personell tilknyttet norske flyselskap må fullt ut følge gjeldende regelverk og selskapets godkjente prosedyrer - uavhengig av nasjonalitet. Selskapet som sådan vil uansett være underlagt norsk myndighetstilsyn.

ii. Mulige konsekvenser

Selv om Luftfartstilsynet er positiv til en eventuell forskriftsendring er vi også oppmerksomme på utfordringene norsk arbeidsliv står overfor – ikke minst når det gjelder risikoen for at lempinger i regelverket kan bidra til sosial dumping. Det er viktig å sikre gode standarder for arbeidsliv og arbeidstakerrettigheter i det indre marked.

Luftfartstilsynet har mottatt innspill fra næringen med bekymring om hvilke konsekvenser en eventuell endring i forskriften kan få når det gjelder trafikk innenfor EØS-området. Vil en unntaksregel som skissert åpne for at norske fly med besetning fra tredjeland flys fra f.eks. Thailand, via Norge og deretter inn i EU for videre trafikk? Luftfartstilsynet savner en nærmere redegjørelse fra Arbeidsdepartementet når det gjelder mulige konsekvenser av en regelendring på dette området.

Så vidt Luftfartstilsynet kjenner til har flyselskap fra tredjeland i dag begrensede muligheter til å trafikere innenfor EØS-området. Dette vil være avhengig av individuelle luftfartsavtaler mellom de involverte stater. Utviklingen de senere år tyder på en viss liberalisering, men dette vil variere fra land til land.

Luftfartstilsynet har i dag ikke tilstrekkelig kjennskap til hvilken praksis øvrige EØS-land har når det gjelder problematikken rundt bruk av personell fra tredjeland. Det er derfor vanskelig å si noe konkret om hvilke konkurransemessige behov norske selskap har når det gjelder trafikk innenfor EØS-området med personell fra tredjeland.

Arbeidstilsynet har vist til at en konsekvens av at man *fastholder* kravet om oppholdstillatelse kan være at norske selskap velger å registrere sine luftfartøy i utlandet. Som Luftfartstilsynet har pekt på innledningsvis er dette et valg med klare begrensninger. Det som imidlertid kan være en konsekvens av at regelen ikke endres er at norske selskap velger å flagge ut *selskapet* til land med mer liberalt regelverk.

iii. Utforming av unntaksregel – forskriftstekniske spørsmål

Luftfartstilsynet mener at en unntaksregel ikke må åpne for bruk av personell fra tredjeland i større grad enn hensynet til like konkurransevilkår tilsier. Det blir dermed viktig at den eventuelle unntaksregelen utformes så snevert og presist at den kun favner den type internasjonal trafikk som har utløst behovet for regelendringen. Det bør i så måte vurderes om det er hensiktsmessig å definere begrepet "internasjonal trafikk" slik at det avgrenses mot trafikk videre inn i EØS-området. Det bør også vurderes å sette tidsmessige begrensninger ut over den begrensning som allerede ligger i unntaksbestemmelsen i forskriftens § 1-1 jf. § 3-3 slik at det fremgår direkte av forskriftsteksten at unntaket bare omfatter helt kortvarige opphold, f. eks ved pålagt hviletid.

Videre kan det vurderes om det rent forskriftsteknisk er best å gjøre endringer i forskriftens § 1-1 bokstav h) eller om det i stedet bør tilføyes en ny bokstav j) som spesifikt omhandler personell på norsk luftfartøy i internasjonal trafikk.

Det bør også klargjøres hvilken instans som skal føre kontroll med at et eventuelt unntak fra kravet om oppholdstillatelse praktiseres i tråd med regelverket.

Dersom Arbeidsdepartementet går videre med den skisserte forskriftsendringen, går Luftfartstilsynet ut fra at forslaget til utforming av unntaksbestemmelsen sendes på høring på vanlig måte.

3. Konklusjon

Luftfartstilsynet er positiv til en eventuell endring av utlendingsforskriften. Det er viktig at norske selskap sikres vilkår som gjør selskapene konkurransedyktige i et marked med stadig hardere konkurranse. For å sikre at ikke lemping i regelverket bidrar til økt sosial dumping i det indre marked bør en unntaksbestemmelse utformes slik at den bare omfatter den type internasjonal trafikk som har utløst behovet for regelendringen.

Med vennlig hilsen

Stein Erik Nodeland
luftfartsdirektør

Kopi: Samferdselsdepartementet

